

RAPPORT 2007/0333, NATIONALE OMBUDSMAN, 28 DECEMBER 2007

Samenvatting	1
Klacht	2
Beoordeling	2
Conclusie	4
Onderzoek	4
Bevindingen	5
Achtergrond	5

SAMENVATTING

Rapportnummer: 2007/0333

De gerechtsdeurwaarder legde op 1 december 2006 executoriaal derdenbeslag onder het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen ten laste van verzoekster. Bij brief van 1 maart 2007 liet de gerechtsdeurwaarder aan verzoekster weten dat de beslagvrije voet was aangepast. Er werd vanaf die datum een bedrag van ? 803,75 gehanteerd. Deze aanpassing had volgens de gerechtsdeurwaarder eigenlijk al eerder moeten geschieden. Omdat dit ten nadele van verzoekster zou werken, werd deze aanpassing niet met terugwerkende kracht ingevoerd.

Verzoekster klaagde erover dat de gerechtsdeurwaarder een beslagvrije voet had berekend conform nog niet in werking getreden wetgeving.

De Nationale ombudsman overwoog dat het nieuwe wetsvoorstel betreffende artikel 475d Rv, dat op 1 januari 2008 zal worden ingevoerd, een onbedoeld gevolg corrigeerde van wijzigingen in de Zorgverzekeringswet en beoogde te voorkomen dat ziektekostenpremies meer dan één keer in aanmerking zouden worden genomen bij de vaststelling van de beslagvrije voet in geval van beslag onder derden. Daarom achtte de ombudsman het niet onredelijk dat de deurwaarder de beslagvrije voet berekende volgens het nog niet in werking getreden artikel 475 d Rv. Het was voor de Nationale ombudsman van doorslaggevend belang dat de toepassing van het huidige wetsartikel aan de ene kant ten koste zou gaan van de afloscapaciteit aan de schuldeiser, terwijl aan de andere kant de schuldenaar hierdoor op lange termijn geen voordeel ondervond. Door toepassing van het huidige artikel had de schuldenaar namelijk tijdelijk voordeel vanwege een grotere beslagvrije voet, maar moest uiteindelijk toch de gehele schuld betalen waardoor de aflossingstermijn langer werd. Voorts zou door toepassing van de toekomstige regelgeving, eveneens als bij de huidige regelgeving, de premiebetaling worden zeker gesteld. Hiermee werd voldaan aan de voorziening in de algemeen noodzakelijke kosten van bestaan, waarvoor de beslagvrije voet is bedoeld.

De deurwaarders hebben niet in strijd gehandeld met het redelijkheidsvereiste. De ombudsman achtte de onderzochte gedraging behoorlijk.

KLACHT

Verzoekster klaagt erover dat gerechtsdeurwaarders B. te Arnhem, bij het derdenbeslag op haar uitkering onder het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen, vanaf 1 januari 2007 een beslagvrije voet hebben berekend conform nog niet in werking getreden wetgeving.

BEOORDELING

Algemeen

1. Gerechtsdeurwaarders B. legden op 1 december 2006 executoriaal derdenbeslag onder het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) ten laste van verzoekster.

2. Bij brief van 1 maart 2007 lieten de gerechtsdeurwaarders aan verzoekster weten dat de beslagvrije voet was aangepast. Er werd vanaf die datum een bedrag van € 803,75 gehanteerd. Deze aanpassing had volgens de gerechtsdeurwaarders eigenlijk al eerder moeten geschieden. Omdat dit ten nadele van verzoekster zou werken, werd deze aanpassing niet met terugwerkende kracht ingevoerd.

De beslagvrije voet werd vanaf dat moment als volgt berekend:

<u>Beslagvrije voet norm alleenstaande</u>		€ 779,22
<u>Verhoging ziektekosten</u>		
Premie	€ 95,50	
Zorgtoeslag	€ 36,00 -/-	
WWB-normpremie	€ 52,00 -/-	
	€ 7,50	
		€ 7,50
<u>Verhoging loonkosten</u>		
Rekenhuur	€ 275,00	
Huurtoeslag	€ 75,50 -/-	
Normhuur	€ 182,47 -/-	
	€ 17,03	
Maximale huurtoeslag	€ 314,09	
	<u>Laagste van de twee bedragen</u>	€ 17,03
<u>Beslagvrije voet</u>		€ 803,75

Bevindingen

3. Verzoekster klaagt erover dat gerechtsdeurwaarders B. een beslagvrije voet hebben berekend conform nog niet in werking getreden wetgeving.

Het gaat verzoekster met name om de verlaging van de beslagvrije voet door bij de ziektekosten een normpremie af te trekken. Deze correctie mag volgens verzoekster pas worden uitgevoerd op het moment dat het nieuwe artikel 475d, vijfde lid, onderdeel a, van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv: zie Achtergrond, onder 2) in werking treedt.

Verzoekster berekent daarom zelf een beslagvrije voet van € 855,75.

4. De gerechtsdeurwaarders B. achtten de klacht niet gegrond.

Het verschil in de door verzoekster en door hen berekende beslagvrije voet is de correctie van de normpremie op de ziektekosten. De deurwaarders zijn echter van mening dat het wetsvoorstel waarnaar verzoekster verwijst, niets meer is dan een codificatie van een nu al geldende regel die voortvloeit uit het stelsel van de beslagvrije voet. Zou deze correctie niet worden toegepast, dan zou immers twee keer rekening worden gehouden met de betreffende normpremie, wat een onbedoelde benadeling van de schuldeiser oplevert.

De deurwaarders verwezen hierbij naar een Kamerstuk betreffende de wijziging van de Faillissementswet in verband met herziening van de schuldsaneringsregeling natuurlijke personen, waarin onder meer het volgende is opgenomen: "Tevens wordt een wettelijke basis gegeven aan een (negatieve) correctie die in de praktijk door de rechtbanken reeds geruime tijd wordt toegepast" (zie Achtergrond, onder 2).

Het ontbreken van een nadrukkelijke wettelijke basis betekent voor de gerechtsdeurwaarders daarom nog niet dat de toegepaste correctie per definitie onrechtmatig is. Een teleologische interpretatie van het huidige artikel 475d Rv leidt volgens hen zonder meer tot de conclusie dat de toegepaste correctie juist is (zie Achtergrond, onder 1).

Voorts deelden de gerechtsdeurwaarders nog mee dat de negatieve correctie van de ontvangen zorgtoeslag op de beslagvrije voet door verzoekster wel wordt geaccepteerd, terwijl ook hiervoor op dit moment de wettelijke basis nog ontbreekt. Hierin wordt eveneens pas voorzien door het eerder genoemde wetsvoorstel, aldus de gerechtsdeurwaarders.

5. In reactie op het standpunt van de gerechtsdeurwaarders liet verzoekster onder meer weten dat de zin, waarnaar de gerechtsdeurwaarders verwijzen in het Kamerstuk, langer is dan zij aangeven. Er staat namelijk ook: "...bij de berekening van het vrij te laten bedrag, in overeenstemming met de rekenmethode van de landelijke vergadering van rechters-commissarissen in faillissementen (Recofa). Deze rekenmethode heeft als doel de bevoegdheid die de rechter heeft krachtens artikel 295, derde lid, van de Faillissementswet (zie Achtergrond, onder 4; N.o.), om een nominaal bedrag vast te stellen ter verhoging van de beslagvrije voet, landelijk te normeren."

Het is juist de Faillissementswet die weliswaar de beslagvrije voet als basis neemt, maar waarbij ruimte is gegeven om daarvan af te wijken. Het betreft in dit geval echter geen toelating tot de Wet schuldsanering natuurlijke personen, maar gewoon een beslag onder derden.

Ten slotte gaf verzoekster nog aan dat zij de vermindering van de premie ziektekostenverzekering met de zorgtoeslag wel acceptabel vindt, omdat deze ontvangen zorgtoeslag de premie ziektekostenverzekering direct verlaagt. Dit geldt niet voor de normpremie, een abstract begrip dat bij wetswijziging wordt ingevoerd, aldus verzoekster.

Beoordeling

6. Het redelijkheidselement houdt in dat bestuursorganen de in het geding zijnde belangen tegen elkaar afwegen en dat de uitkomst hiervan niet onredelijk is. Bij deze afweging dient naast de rechtmatigheid ook de behoorlijkheid van de uitkomst in ogenschouw te worden genomen.

7. Het nieuwe wetsvoorstel betreffende artikel 475d Rv, dat op 1 januari 2008 zal worden ingevoerd, corrigeert een onbedoeld gevolg van wijzigingen in de Zorgverzekeringswet en beoogt te voorkomen dat ziektekostenpremies meer dan één keer in aanmerking worden genomen bij de vaststelling van de beslagvrije voet in geval van beslag onder derden.

De beslagvrije voet bevat namelijk 90% van de bijstandsnorm. Omdat in de bijstandsnorm al de over die bijstand verschuldigde ziektekostenpremie is besloten, en deze beslagvrije voet ingevolge de huidige tekst van artikel 475d, vijfde lid, onder a, Rv

dient te worden vermeerderd met de volledige ziektekostenpremie, zou in de uitvoeringspraktijk tweemaal rekening worden gehouden met de desbetreffende normpremie. Om die reden wordt het wetsartikel aangepast.

8. Gezien het voorgaande acht de Nationale ombudsman het niet onredelijk dat de deurwaarders de beslagvrije voet berekenen volgens het nog niet in werking getreden artikel 475 d Rv. Hij is het echter met verzoekster eens dat in dit geval geen sprake is van faillissement, waardoor het argument van de deurwaarders dat het wetsvoorstel slechts een wettelijke basis vormt voor een correctie die door rechtbanken al geruime tijd wordt toegepast, niet opgaat. Desalniettemin is voor de Nationale ombudsman van doorslaggevend belang dat de toepassing van het huidige wetsartikel aan de ene kant ten koste gaat van de afloscapaciteit aan de schuldeiser, terwijl aan de andere kant de schuldenaar hierdoor op lange termijn geen voordeel ondervindt. Door toepassing van het huidige artikel heeft de schuldenaar namelijk tijdelijk voordeel vanwege een grotere beslagvrije voet, maar moet uiteindelijk toch de gehele schuld betalen waardoor de aflossingstermijn langer wordt. Voorts wordt door toepassing van de toekomstige regelgeving, eveneens als bij de huidige regelgeving, de premiebetaling zeker gesteld. Hiermee wordt voldaan aan de voorziening in de algemeen noodzakelijke kosten van bestaan, waarvoor de beslagvrije voet is bedoeld. De deurwaarders hebben daarom niet in strijd gehandeld met het redelijkheidsvereiste.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

CONCLUSIE

De klacht over de onderzochte gedraging van gerechtsdeurwaarders B. te Arnhem is niet gegrond.

ONDERZOEK

Op 25 mei 2007 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van mevrouw S. te Arnhem, ingediend door mevrouw R. Ipskamp-Knuman, sociaal raadvrouw te Arnhem, met een klacht over een gedraging van gerechtsdeurwaarders B. te Arnhem. Naar deze gedraging werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de gerechtsdeurwaarders verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Tijdens het onderzoek kregen gerechtsdeurwaarders B. en verzoekster de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

Noch de gerechtsdeurwaarders noch verzoekster gaven binnen de gestelde termijn een reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

1. Verzoekschrift van verzoekster van 24 mei 2007 met bijlagen.
2. Standpunt van gerechtsdeurwaarders B. van 10 augustus 2007 met bijlagen.
3. Reactie van verzoekster van 18 september 2007.

BEVINDINGEN

Zie onder Beoordeling.

ACHTERGROND

1. Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv)

Artikel 475d, vijfde lid

"De beslagvrije voet wordt verhoogd met:

- a. de premie van een door de schuldenaar gesloten ziektekostenverzekering, telkens wanneer deze premie vervalt terwijl het beslag ligt;
(...)"

2. Kamerstukken II vergaderjaar 2005-2006, 29 942, nr. 8, pagina's 3 en 5-7

"B

Na artikel I wordt een artikel toegevoegd, dat luidt:

ARTIKEL IA

Artikel 475d, vijfde lid, onder a, van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering komt te luiden:

- a. de premie van een door de schuldenaar gesloten ziektekostenverzekering, verminderd met de normpremie, bedoeld in artikel 2 van de Wet op de zorgtoeslag (zie hierna, onder 3; N.o.), voor zover reeds begrepen in de bijstandsnorm zoals die voor de schuldenaar geldt ingevolge het eerste, tweede en vierde lid, en met de krachtens die wet ontvangen zorgtoeslag, telkens wanneer deze premie vervalt terwijl het beslag ligt;
(...)

Toelichting

(...)

B

De voorgestelde wijziging in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv) vloeit voort uit de invoering van de nieuwe Zorgverzekeringswet (Stb. 2005, 358) en beoogt te voorkomen dat ziektekostenpremies meer dan één keer in aanmerking worden genomen bij vaststelling van de beslagvrije voet in geval van beslag onder een derde. De voorgestelde wijziging heeft niet alleen betrekking op een beslag dat wordt gelegd in het kader van een schuldsaneringsregeling. Deze beslagregeling dient te worden toegepast in alle gevallen waarin sprake is van beslag onder derden op periodieke vorderingen van de schuldenaar waaraan een beslagvrije voet is verbonden, voor zover dat beslag betrekking heeft op vorderingen van de schuldenaar tot periodieke betalingen. Het voorstel corrigeert een onbedoeld gevolg van de nieuwe wetgeving. Tevens wordt een wettelijke basis gegeven aan een (negatieve) correctie die in de praktijk door de rechtbanken reeds geruime tijd wordt toegepast bij de berekening van het vrij te laten bedrag, in overeenstemming met de rekenmethode van de landelijke vergadering van rechters-commissarissen in faillissementen (Recofa). Deze rekenmethode heeft als doel de bevoegdheid die de rechter heeft krachtens artikel 295, derde lid, Fw (zie hierna, onder 4; N.o.), om een nominaal bedrag vast te stellen ter verhoging van de beslagvrije voet, landelijk te normeren.

In de huidige wet wordt de beslagvrije voet verhoogd met de premie van de ziektekostenverzekering. De beslagvrije voet zelf bedraagt 90% van de op de

schuldenaar toepasselijke bijstandsnorm. In die bijstandsnorm is echter al de over die bijstand verschuldigde ziektekostenpremie besloten. Dit geschiedt doordat de normpremie, oftewel het bedrag dat als deel van het inkomen geacht wordt te zijn gereserveerd ten behoeve van de zorgverzekering, op grond van artikel 2, tweede lid, van de Wet op de zorgtoeslag wordt gebaseerd op de hoogte van het drempelinkomen. Dit drempelinkomen wordt op basis van artikel 1, onderdeel e, van de Wet op de zorgtoeslag onder andere berekend op basis van het wettelijke minimumloon. In het netto-minimumloon is een component ten behoeve van de nominale premie voor de zorgverzekering opgenomen en aldus ook in de - daarvan afgeleide - bijstandsnorm. Doordat de beslagvrije voet 90% van de bijstandsnorm bedraagt en deze beslagvrije voet ingevolge de huidige tekst van artikel 475d, vijfde lid, onder a, Rv dient te worden vermeerderd met de volledige ziektekostenpremie, zou in de uitvoeringspraktijk dus tweemaal rekening worden gehouden met de desbetreffende normpremie. Dat zou neerkomen op een onbedoelde verhoging van de beslagvrije voet. De verhoging gaat ten koste van de afloscapaciteit die aan de schuldeisers ten goede behoort te komen en is blijkens het voorafgaande overbodig om de premiebetaling zeker te stellen. In de rekenmethode van Recofa werd daarom steeds de gemiddelde nominale premie op de beslagvrije voet in mindering gebracht. Deze correctie was toelaatbaar omdat deze door de algemene toeslag van 5% niet zou kunnen leiden tot een eindresultaat dat lager zou zijn dan de beslagvrije voet. Voorgesteld wordt artikel 475d aan te passen zodat deze correctie bij de berekening van het vrij te laten bedrag niet meer nodig zal zijn."

3. Wet op de zorgtoeslag

Artikel 2

"1. Indien de normpremie voor een verzekerde in het berekeningsjaar minder bedraagt dan de standaardpremie in dat jaar, heeft de verzekerde aanspraak op een zorgtoeslag ter grootte van dat verschil. Voor een verzekerde met een partner wordt daarbij tweemaal de standaardpremie in aanmerking genomen; in dat geval worden de verzekerde en zijn partner voor de toepassing van deze wet geacht gezamenlijk één aanspraak te hebben.

2. De normpremie bedraagt een percentage van het drempelinkomen in het berekeningsjaar, vermeerderd met een percentage van het toetsingsinkomen van de verzekerde in dat jaar voorzover dat toetsingsinkomen het drempelinkomen te boven gaat. Voor een verzekerde met een partner wordt daarbij het gezamenlijke toetsingsinkomen in aanmerking genomen.

3. De percentages worden voor verzekerden met een partner vastgesteld op 5% van het drempelinkomen, vermeerderd met 5% van het toetsingsinkomen voor zover dat boven het drempelinkomen uitgaat en voor een verzekerde zonder partner op 3,5% van het drempelinkomen, vermeerderd met 5% van het toetsingsinkomen voor zover dat boven het drempelinkomen uitgaat. Deze percentages kunnen bij algemene maatregel van bestuur worden gewijzigd.

4. In afwijking van het eerste lid bedraagt de aanspraak op een zorgtoeslag voor een verzekerde met een partner die geen verzekerde is, vijftig procent van het op grond van het eerste lid berekende bedrag.

(...)"

4. Faillissementswet

Artikel 295

"1. De boedel omvat de goederen van de schuldenaar ten tijde van de uitspraak tot de toepassing van de schuldsaneringsregeling, alsmede de goederen die hij tijdens de toepassing van die regeling verkrijgt.

2. Van het inkomen en van periodieke uitkeringen onder welke benaming ook die de schuldenaar verkrijgt, wordt, onverminderd het derde lid, slechts buiten de boedel gelaten een bedrag gelijk aan de beslagvrije voet bedoeld in artikel 475d van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

3. Totdat het saneringsplan is vastgesteld, kan de rechter-commissaris op verzoek van de schuldenaar, de bewindvoerder dan wel ambtshalve bij schriftelijke beschikking het bedrag bedoeld in het tweede lid verhogen met een in die beschikking vast te stellen nominaal bedrag. De rechter-commissaris kan aan zijn beschikking voorwaarden verbinden. Een verhoging kan ook door de rechter worden vastgesteld in de uitspraak tot de voorlopige of definitieve toepassing van de schuldsaneringsregeling."